

13:e söndagen efter Trefaldighet

Kyrkoherde em. Sten Rydh, 2023-08-30

Söndagens ämne: Vår nästa.

Epistel: 1 Joh. 4:17–21. Vi älskar därför att Gud först har älskat oss.

Evangelium: Luk. 10:23–37. Den barmhärtige samariten.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för att du älskar oss så högt att du har sänd din Son till försoning för alla våra synder. Kom nu med din helige Ande genom ordet och utgjut en sann kristen kärlek i våra hjärtan. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 3 årg.: Mark. 12:41–44. Änkans skärv

När Jesus var i templet satte han sig mitt emot offerkistan och såg hur folket lade pengar i den. Många rika gav mycket. Där kom också en fattig änka och lade i två små kopparmynt, ett par ören. Då kallade han till sig sina lärjungar och sade till dem: ”Jag säger er sanningen: Den här fattiga änkans gav mer än alla de andra som lade något i offerkistan. Alla andra gav av sitt överflöd, men hon gav i sin fattigdom allt som hon hade att leva på.”

När man idag kommer in på frågan om religion, kyrka och kristendom tänker många på kärleken till våra medmänniskor. Kyrkan hjälper till i nödsituationer. Man talar om att kärleken ska vara gränslös och omfatta alla som är i behov av hjälp och stöd. Det är en fråga om medmänsklighet, som i och för sig innebär något gott. Men man menar ofta att kärleken också ska säga ja till sådant som Guds lag direkt förbjuder, t.ex. samkönade äktenskap och abort. Kärleken kräver också, menar man, att alla möjliga läror tolereras inom kyrkans ram. Präster som träder upp och klart och tydligt förkunnar vad Herren säger i ordet måste därför vara kärlekslösa och intoleranta. Det är man säker på. Så kännetecknas vår tid i andliga frågor av en utslätad religiös blandning, där varken lag eller evangelium förkunnas rent och klart. Det blir istället bara ett tämligen meningslöst prat om hur viktig den s.k. ”kärleken” är.

Mot detta sätter vi idag Bibelns eget budskap om kärleken till nästan. Vi säger då

1. Kärleken till nästan lärs rent och klart i tio Guds bud.
2. Kärleken till nästan kommer av Guds kärlek till oss genom evangelium.
3. Kärleken till nästan är en följd av tron på Kristus.

1. Kärleken till nästan lärs rent och klart i tio Guds bud.

Kärleken bygger på att det är Gud själv som har skapat hela människosläktet. När Gud hade skapat himmel och jord, hav och land, växter och djur skapade han så på den sjätte dagen människan till sin egen avbild. Liksom Gud i sin kärlek älskade människorna gjorde han så att de också älskade honom, prisade och lovade honom. Men genom syndafallet kom djävulen in i världen och lockade sedan också människan till synd. Denna arvsynd, som vi alla föds med, gör att den sanna kärleken till Gud har gått förlorad. Kontakten med Gud är bruten och i vår fallna natur finns nu bara ondska och alla möjliga synder. Paulus skriver: ”Köttets gärningar är uppenbara: sexuell omoral, orenhet, orgier, avgudadyrkan, ockultism, fientlighet, gräl, avund, vredesutbrott, själviskhet, splittringar, irrläror, illvilja, fylleri, vilda fester och annat sådant. Jag säger er i förväg vad jag redan har sagt: de som lever så ska inte ärva Guds rike” (Gal. 5:19–21).

Mot allt detta förkunnar nu Guds lag: ”Du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela din kraft och av hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv” (Luk. 10:27).

Detta är en sammanfattning av de tio buden som Mose fick på Sinai berg. Lägg märke till att kärleken inte börjar med budet om nästan, utan med budet om att älska Herren över allting. Det innebär först och främst att vi ska erkänna Bibelns Gud som den ende sanne Guden. Han säger ju: *"Du ska inga andra Gudar ha jämte mig."* All dyrkan av olika avgudar strider direkt mot kärleksbudet. Sedan följer att vi ska älska och frukta Gud så att vi håller hans namn heligt och så att vi också håller Guds ord heligt, gärna hör och lär oss det. En biblisk kyrka måste alltså börja att förkunna *kärleken till Gud* som det viktigaste av allt. Vi ska erkänna honom som vår Skapare och Fader och visa honom all vördnad och kärlek. Sedan ska vi också hålla fast vid alla de ordningar som han har gett oss. Dit hör både den naturliga lagen och den uppenbarade lagen i Bibeln. Det hör till människans skapade förnuft att erkänna att det måste finnas en Skapare som har gjort hela universum. Det hör också till det av Gud skapade samvetet – som alla människor har fått av Gud – att vi ska vara noga med att hedra våra föräldrar, att inte mörda, inte bryta äktenskapet, stjäla, ljuga eller på något sätt behandla våra medmänniskor illa.

När vi så talar med våra medmänniskor om lagen och tio Guds bud är detta något som varje människa också har fått medfött i skapelsen. Det hör till naturen att vi med avsky säger nej till lögn och bedrägeri, misshandel och mord, upplösning av äktenskap, hem och familj, och framför allt att man säger ja till vördnad för religionen och Gud som skaparen av allt.

2. Kärleken till nästan kommer av Guds kärlek till oss genom evangelium.

Fastän kärleken i form av lagens bud är något som alla människor känner igen, åtminstone delvis, så är Guds kärlek till oss genom Kristus något helt okänt. Detta budskap finns inte i naturen. Det finns inte inom de främmande religionerna. Det finns inte i form av något gott innerst inne i människan. Nej, evangelium är ett budskap som endast finns i det av Gud själv uppenbarade ordet i Bibeln. Det har kommit till världen genom att Gud själv förkunnade det för Adam och Eva efter syndafallet och sedan genom alla profeterna och apostlarna. Det är denna förkunnelse vi nu genom Guds nåd har i våra biblar, i både gamla och nya testamentet. Och det är nu den sanna kyrkans uppgift att även idag troget förkunna detta evangelium för alla människor. Endast på det sättet kan vi lära känna Guds kärlek.

Evangelium är budskapet att Gud sände sin Son, Jesus Kristus, för att han skulle ta på sig våra synder och bära straffet i vårt ställe. Johannes skriver de välbekanta orden: *"Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv"* (Joh. 3:16). Men – detta underbara budskap kan inte förstås alls, om vi inte först har förstått att våra egna synder förtjänar Guds straff. Så länge en människa tror att hon är god innerst inne och inte i behov av någon frälsning kan hon därför inte heller ta emot Kristus som sin frälsare. Därför är förutsättningen för omvändelse och tro att vi först har tagit emot lagens predikan om vår synd. Men det är just den predikan som människan inte vill höra. När kyrkan i trohet mot Guds ord predikar om synden och syndafallet, om Guds vrede och fördömelse, blir människan upprörd och säger: Om Gud är sådan vill jag inte veta av honom!

I detta läge faller många för frestelsen att sluta att förkunna Guds stränga lag mot synden. Man slutar att förkunna omvändelse, bot och bättring som ett nödvändigt budskap innan evangelium om Kristi försoning predikas. När så lagpredikan försvagas eller helt tas bort kommer också evangelium att försvinna. Kvar blir bara det man kallar "liberalteologi", vilket i grunden bara är den gamla människans tro på sig själv och sina egna möjligheter att i egen kraft komma till himlen. Men utan en biblisk förkunnelse av lag och evangelium finns det inte någon möjlighet att bli frälst, inte någon möjlighet att komma till himlen.

3. Kärleken till nästan är en följd av tron på Kristus.

Johannes skriver: *"Vi älskar därför att han först har älskat oss"* (1 Joh.4:19). I evangeliet om den barmhärtige samariten (samaritern) är det Jesus själv som är samariten, den ende som brydde sig om den slagne och misshandlade mannen. Både leviten och prästen gick förbi. Den slagne mannen är då bilden av oss fallna människor som är slagna och misshandlade av synden och djävulen. Vi kan inte i den situationen hjälpa oss själva. Men Kristus kommer och sköter om våra sår och för oss till en plats där vi får vård. Det är bilden av den kristna kyrkan. Där får varje syndare, som är förkrossad av synden och lagen, barmhärtighet och hjälp av Jesus själv. Detta är Guds sanna kärlek. Leviten och prästen är en bild av den falska kyrkan som inte på allvar hjälper den slagne utan går förbi honom. Så gör varje kyrka som inte predikar lag och evangelium på rätt sätt. En sådan förkunnelse kan inte hjälpa en syndare att få frälsning och syndernas förlåtelse. Om kyrkan bara förkunnar en utslätad, falsk "kärlek" låter det visserligen vackert i människors öron, men det är en kärlek som inte kan hjälpa någon till himmelen.

Men när en syndare fått höra det sanna evangeliet om Jesus Kristus och hans utgivande kärlek, hans ställföreträdande lidande och död, hans segerrika uppståndelse och himmelfärd, hans frälsande evangelium, dop, bikt och nattvard, ja, då sker Guds under att en människa blir omvänd och kommer till sann tro. Då är det som det står om affärskvinnan Lydia: *"En av dem som lyssnade hette Lydia. Hon handlade med purpurtyger och var från staden Tyatira, och hon hörde till dem som vördade Gud. Herren öppnade hennes hjärta så att hon tog till sig det som Paulus predikade"* (Apg.16:14). Lägg särskilt märke till de sista orden: *Herren öppnade hennes hjärta*. Själva kan vi inte öppna våra hjärtan. Hur mycket vi än beslutar oss för det är det omöjligt, om inte Gud själv gör det genom ordet och sakramenten. Därför vill han att vi flitigt ska komma till Guds ords predikan och att vi ska använda alla de medel Gud har gett oss.

När en människa har kommit till tro föds också *den sanna kärleken* i hennes hjärta. Det är då en kärlek som stämmer överens med tio Guds bud. Det är en kärlek som inte bara vill hjälpa vår nästa i en jordisk nödsituation utan också är mån om att hjälpa nästens andliga nöd och inte är rädd för att vittna om både Guds lag och evangelium. En sådan människa som har fått Guds kärlek i sitt hjärta blir också som kvinnan vid offerkistorna. Hon var fattig men offrade den dagen allt hon hade till Guds verk. Hon hade fått Guds kärlek utgjuten i sitt hjärta och var beredd att offra allt i Herrens tjänst. Sådan är den sanna kärleken till Gud och nästan. Vi har visserligen den gamla människan kvar som ständigt hindrar oss att leva så som vi önskade. Vår kärlek blir därför aldrig fullkomlig. Men ändå är det så att Guds kärlek är starkare. När vi lever i tro på vår Frälsare kommer också hans stora kärlek att visa sig i våra liv. Därför ska vi lita på att Gud själv gör så att också vi älskar honom över allting och vår nästa som oss själva. *"Vi älskar därför att han först har älskat oss."* Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.